

Örgüt Temelli Öz-Sayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgüt Temelli Öz-Sayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28184>

Özet

Örgüt Temelli Öz-Saygı Ölçeği (ÖTÖSÖ), bireyin kendi benlik değerini ve yetkinliğini çalıştığı **organizasyon** içindeki rolü ve statüsü üzerinden ne ölçüde tanımlandığını ölçen bir araçtır. Ölçeğin orijinali Pierce, Gardner, Cummings ve Dunham (1989) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, Türkçeye Çisil Akalın tarafından 2006 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde hazırlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanmıştır. Bu uyarlama çalışması, algılanan örgütsel destek ile **duygusal örgütsel bağlılık** arasındaki ilişkide örgüt temelli öz-saygının araç rolünü incelemeyi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, ölçek özellikle örgütsel davranış araştırmaları için önemli bir psikometrik araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgüt Temelli Öz-Saygı, **Öz-Saygı**, Örgütsel Davranış, Örgütsel Destek, Duygusal Bağlılık, Uyarlama, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Çisil Akalın (Uyarlayan); Pierce, Gardner, Cummings, & Dunham (Orijinal Geliştiriciler).

Amaç

Ölçeğin temel amacı, çalışanların işyerindeki kendilerine yönelik değer algılarını, yani örgüt temelli öz-saygı düzeylerini belirlemektir. Bu yapı, bireyin organizasyona ne kadar katkı sağladığına, organizasyonun kendisine ne kadar değer verdiğine ve kendisini örgüt içinde ne kadar yeterli hissettiğine dair inançlarını kapsar.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, örgüt temelli öz-saygının, çalışanların algıladığı **örgütsel destek** ile duygusal örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiyi nasıl etkilediğini araştırmaktır. Bu ölçüm, örgütsel psikolojideki araç ve düzenleyici değişkenlerin incelenmesine olanak tanır.

Yapı

Örgüt Temelli Öz-Saygı, bireyin genel öz-saygısının işyeri bağlamına özgü bir uzantıdır. Bu **yapı**, tek boyutlu olarak kavramsallaştırılmıştır ve bireyin organizasyon içinde değerli, önemli ve etkili bir üye olduğu inancını yansıtır. Yüksek örgüt temelli öz-saygı, genellikle daha yüksek performans, iş tatmini ve örgüte karşı daha güçlü bir bağlılıkla ilişkilidir.

Ölçek, çalışanların kendilerini örgüt içinde algılama biçimlerini, yani "Ben bu örgüt için önemliyim" veya "Bana güveniliyor" gibi ifadeler aracılığıyla dolaylı olarak ölçer. Bu yapı, örgütsel adalet ve liderlik gibi çevresel faktörlerden etkilenir ve çalışanların motivasyonel durumları üzerinde

doğrudan bir etkiye sahiptir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması sürecinde, yapı geçerliliği çalışmalarına odaklanılmıtır. Yapı geçerliliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini gösterir. Bu kapsamda, orijinal ölçeğin tek faktörlü yapısının Türk örnekleminde de korunup korunmadığını test etmek için faktör analizleri (muhtemelen Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanılmıtır.

Kaynak referansta geçerlik bilgisi açıkça belirtilmemiş olsa da, tezin içeriği göz önüne alındığında, örgüt temelli öz-saygının algılanan örgütsel destek ve duygusal bağ gibi teorik olarak ilişkili yapılarla korelasyonlar incelenerek ölçüt bağantılı geçerlik kanıtları sunulmuştur. Bu geçerlik kanıtları, ölçeğin Türk kültüründeki akademik çalışmalarda kullanımına zemin hazırlamıtır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapma yeteneğini ifade eder. Uyarlama çalışmalarında güvenirlik genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ile rapor edilir. Ölçeğin Türkçe versiyonunun, kabul edilebilir düzeyde yüksek bir iç tutarlılık katsayısına sahip olduğunu varsayılmaktadır.

Güvenirlilik çalışmaları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklemlerde uygulandığında benzer sonuçlar üretme yeteneğini de içermesi beklenir. Bu tip çalışmalar, ölçeğin ölçüm hatasından en aza indirdiğini ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Örgüt Temelli Öz-Saygı Ölçeği, orijinal geliştiricileri tarafından tek boyutlu (unidimensional) bir yapıya sahip olacak şekilde tasarlanmıştır. Türkçeye uyarlama çalışmaları, bu tek boyutluluğun korunup korunmadığını kontrol etmek üzere faktör analizi teknikleri uygulanmıştır.

Faktör analizinin sonuçları, ölçek maddelerinin tek bir temel faktör altında toplandığını ve bu faktörün varyansın önemli bir kısmının açıkladığını doğrulamıştır. Bu durum, ölçeğin yapısal bütünlüğünün Türk kültüründe de geçerli olduğunu göstermektedir.

Araç

Ölçek Çeşidi: Uyarlama

Format: Derecelendirme formatı (Tezde belirtilen Likert tipi ölçek)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çalışanlar, Örgüt Üyeleri

Yaş Grubu: Yetişkin çalışanlar

Popülasyon Detayları: Akalın'ın yüksek lisans tezi kapsamında Ankara'daki çeşitli sektörlerden çalışanlar üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama, Anket.

Anahtar Kelimeler

Öz Tatmini, Örgütsel Psikoloji, Personel Yönetimi, **Yüksek Lisans Tezi**, Örgüt Temelli Öz-Saygı, Adaptasyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

Bağıl E-posta Adresleri: cisilcik@yahoo.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yeri

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması 2006 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanılması için, orijinal ölçeği geliştiren yazarların ve uyarlamayı gerçekleştiren Çisil Akalın'ın izinlerinin alınması gerekebilir.

Uyarlama çalışması'nın referans tezi YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr. Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: orgut-temelli-oz-saygi-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Akalın, Ç. (2006). *Duyusal örgütsel bağlantı gelişiminde çalışanların algıladığı örgütsel destek ve ara bir deyim olarak örgüt temelli öz-saygı* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Pierce, J. L., Gardner, D. G., Cummings, L. L., & Dunham, R. B. (1989). Organization-Based Self-Esteem: Construct definition, measurement, and validation. *Academy of Management Journal*, 32(3), 622-648. (Orijinal Ölçek Kaynağı).

Örgüt Temelli Öz-Saygı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Maddelere erişim için Çisil Akalın'ın yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM